

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Distinctio vigesimaquinta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

13. Secundum autem quod ponitur in hac opinione, scilicet quod unum quod est principium numeri addit super unum quod conuertitur cum ente rationem mensuram, potest intelligi dupliciter, uno modo quod ratio mensuram essentialiter & intrinsece pertinet ad rationem unius quod est principium numeri. Alio modo quod sit proprietates vel habitudo consequens tale unum fundata in ipso. Si primo modo sicut isti videntur intelligere, sic non potest esse verum, quod probatur sic, illud quod est relatiuum secundum esse, & non solum secundum dici, non potest esse constitutum alicuius absoluti, sed mensura vel ratio mensuram est relatiuum secundum esse & non solum secundum dici, ergo non potest esse constitutum unius quod est principium numeri quod est quoddam realiter absolutum in genere quantitatis. Maior patet, quia relatiuum secundum esse est ipsemet respectus vel ratio que pertinet ad genus relationis, & ideo non potest intrinsece & essentialiter pertinere ad rem alterius predicamenti, sed relatiuum secundum dici non est ipse respectus, sed est fundamentum eius, & ideo potest pertinere ad aliud genus, ut patet de scientia que refertur ad scibile, & tamen est in genere qualitatis. Minor similiter patet, scilicet quod mensura dicitur relatiuum secundum esse & non secundum dici, quia illa nomina ad que vltimo fit status & resolutio in inquirendo de relationibus sunt nomina relationum vel relatiuorum secundum esse & non secundum dici, verbi gratia si queratur quo modo refertur album ad albedinem, respondebitur quod sicut simile simili. Sed si queratur vterius quo modo refertur simile simili, respondebatur quia est simile & ratione similitudinis, & hic est status, quia similitudo est essentialiter relatio & simile relatiuum secundum esse. Si enim nomina essent relatiuorum secundum dici adhuc vterius posset queri de rationibus referendi, sed ad mensuram & mensurabile fit resolutio & status inquirendo de relationibus. Si enim queratur quare scientia refertur ad scibile, respondebitur quod pro eo quod scientia mensuratur scibili & scibile est mensura scientie. Si queratur vterius quare mensura & mensurabile adin uicem referantur, nulla alia ratio est qua formaliter referantur nisi illa que per nomina importatur & in ipsa est status. Similiter in proposito, si queratur quare unum quod est principium numeri refertur ad multa, respondebitur quonia unum est mensura & reliquum mensurabile. Sed si vterius queratur quare mensura & mensurabile referantur non est dare aliam formalem rationem nisi illam que importatur per nomina que est essentialiter quedam habitudo vel relatio, quare &c.

14. Si autem intelligatur secundo modo quod esse mensuram est quedam habitudo vel proprietates consequens unum & fundata in ipso, sic habet veritatem, quia multitudo quantitatis discrete habet mensuram per unum inquantum unum aliquotiens sumptu reddit multitudinem totam, & hac est proprietates consequens unum non constituens ipsum, & ad hunc sensum loquitur Philo. 4. Metaph. quod unum & multa in genere quantitatis opponuntur sicut mensura et mensurabile, & non quod esse mensuram & mensurabile sint de ratione intrinseca unius & multitudinis.

15. Et per hoc patet solutio ad illud per quod isti primo probant suum propositum. Ad aliud quod dicunt secundo, scilicet quando queritur quot homines sunt in domo, & respondetur quod vnus non est sensus tantum quod homo qui est ibi indiuisus sit, imo vnus dicitur discretam mensuram secundum quam aliqua mensurantur ut sunt tot. Dicendum quod vnus de principali significato non dicit mensuram, sed solum connotat tantum rationem concomitantem, quod patet, quia si respondeatur quod sunt tres, vnus dicitur aliquid cui competet esse mensuratum vel esse mensurabile. Sed tamen neutrum horum includitur in significato huius quod est tres: solum enim significatur quot sunt, quoniam enim per se & essentialiter inest numero qui est quantitas discreta, sicut quantum, continuo quod est quantitas prima, tamen ex consequenti datur intelligi quod sunt mensurabiles vel mensurati non enim sunt idem quorum & mensurabile nisi sicut fundamentum & relatio consequens. Et eodem modo ly vnus cum respondeatur ad questionem factam de numero importat quod sit aliquid multitudinis, & in hoc dicitur aliquid positium cui competit ratio mensuram respectu multitudinis, sed tamen non est de signi-

ficato eius, non enim sunt idem esse aliquid numeri & esse mensuram eius nisi sicut fundamentum & relatio sequens.

16. PATET ergo quid dicit vnus quod est principium numeri, sub vno quod conuertitur cum ente, quia dicit specialem indiuisiorem in natura quantitatis, & vltra hoc dicit aliquid numeri & in hoc dicit aliquid positium, quod competit ei ratione fundamenti sui, ratione autem mensuram non importat nisi extrinsece.

17. AD PRIMVM argumentum dicendum quod licet vnus quod est principium numeri sit mensura, tamen in hoc non consistit ratio vnus, sed est proprietates consequens ipsam ut dictum est.

18. Ad secundum dicendum quod esse mensuratum non dicit differentiam essentialem numeri, sed eam circumloquitur cum sit quedam proprietates consequens, &c.

DISTINCTIO XXV.

Sententia huius distinctionis primo in generali.

Pateret considerandum est, &c. Superius Magister determinauit de terminis numeralibus secundum se. In parte ista determinat de eisdem ut addatur in diuinis huic nomini quod est persona. Et diuiditur in tres partes. Primo enim mouet questionem. Secundo obicit ad alteram partem. Tertio soluit. Secunda ibi, Persona enim. Tertia ibi, Quibusdam videtur. Et vltima diuiditur in duas. Primo ponit quorundam solutionem & eam improbat. Secundo ponit suam solutionem. Secunda ibi, Sciendum est ergo. Et hac vltima diuiditur in quatuor. Primo enim soluit questionem de terminis numeralibus. Secundo respondet ad obiectionem in contrarium factam. Tertio soluit questionem in terminis particularibus. Quarto ex dictis concludit quandam solutionem. Secunda ibi, & hic sensus adiuuatur. Tertia ibi, Nunc inspiciamus. Quarta ibi, Ex predictis colligitur. Hac est diuisio in generali.

2. IN SPECIALE vero sic procedit Magister & querit primo cum dicitur pluraliter pater & filius & spiritus sanctus qui sunt tres persone vel cum dicitur alia est persona patris, alia filii, alia spiritus sancti, quid significet ibi nomen persone. Si enim significet essentialia, ergo in essentialia est aliqua diuersitas vel pluralitas. Si vero non significet essentialia, ergo variatur significatio persone in singulari & in plurali. Deinde obicit ad alteram partem, scilicet quod tam in singulari quam in plurali essentialia significet, quod enim significet essentialia in singulari probat ex his que iam dixerat, quod autem in plurali significet essentialia probat duabus rationibus, & est prima Aug. que talis est: Cum dicimus tres personas significamus illud quod est commune patri, filio, & spiritui sancto, sed nihil est commune eis nisi essentialia, ergo nomine persone pluraliter sumptę significatur essentialia. Secunda ratio talis est, quid de essentialia interrogat, sed nomen persone respondetur in interrogationibus factis per quid est, querentibus enim quid tres respondemus quod tres persone, ergo nomen persone in plurali significat essentialia. Postea soluit secundum aliorum opinionem. Solutio autem istorum erat quod hoc nomen persona in plurali significat essentialia propter multas autoritates Aug. que dicunt quod persona significat essentialia non tamen sequitur quod tres sint essentialia, sed quod pater & filius & spiritus sanctus sint tres habentes illud commune quod est essentialia. Et similiter cum dicitur alia est persona filii &c. id est, alius est pater a filio quorum vterque est persona. Sed Magister hoc improbat inducendo alium modum loquendi quem non possunt sic exponere. Dicit enim Aug. quod pater est alius a filio in persona vel personaliter. Deinde soluit secundum opinionem propriam dicens quod hoc nomen persona designat essentialia, tamen transitur aliquando propter penuriam vocabulorum ad signatum suppositum, vel hypostasim, unde sensus est, pater, & filius, & spiritus sanctus sunt tres persone, id est, tres hypostasies, vel tres subsistentes in natura diuina. Ad illud quod opponeretur quod essentialia responderetur ad questionem factam per quid responderetur quod per quid inquiritur de essentialia, non tamen essentialia sola, sed suppositum in essentialia subsistens, & dicitur quod tres persone in diuinis possunt dici tres res, & possunt dici vna res. Deinde exponit significationem persone quando additur termino particulari, ut est alius. Hoc autem

ostendit sic, quia vel ista distinctio importatur circa personas, ut cum dicitur alia est persona patris &c. Et tunc dicitur quod hypostasis significat. Vel dicitur quod persona designat rationem distinctiois, ut cum dicitur pater est alius in persona vel personaliter, & tunc dicitur quod designat proprietatem, quantum in utroque utrunque possit significari. Vltimo concluditur quod persona aliquando significat essentialitatem, aliquando suppositum, aliquando proprietatem: & quod hoc sit verum confirmatur per auctoritates quae patent in littera.

QVÆSTIO PRIMA.
Vtrum persona dicatur vniuoce de Deo & creatura.

Thom. 1. q. 29. ar. 3.

CIRCA distinctionem istam queritur primo, vtrum nomen personae dicatur vniuoce de Deo & de creatura, & videtur quod sic, quia si non diceretur vniuoce, aut diceretur æquiuoce, aut analogice, non æquiuoce, quia nec definitio, nec partes definitionis personae videntur æquiuoce dici de deo & creaturis siue sint res, siue intentiones, nec analogice, quia ubi est analogia inter Deum & creaturam nomen illud per prius conuenit Deo quam creaturis, ut patet de substantia, ente, & huiusmodi. Sed nomen personae per prius conuenit creaturis quam Deo, quia creaturis primo fuit impositum & translatum à creaturis in Deum: ergo &c. Relinquitur ergo quod dicatur vniuoce.

2 IN CONTRARIUM est, quia quae non conueniunt in vno genere generalissimo non habent aliquid commune vniuoce (quia suprema vniuoctio est in genere generalissimo, quia nihil est communius, nisi ens quod non est vniuoce) sed Deus & creatura non conueniunt in genere generalissimo eo quod Deus extra omnem genus est, Ergo &c.

3 RESPONSIÓ. Quidam dicunt quod nomen personae conuenit vniuoce Deo & creaturis ratione negationis & priuationis, quae importatur per nomen personae: ratio enim personae consistit in incommunicabilitate, negatio autem dicitur vniuoce de omnibus in quibus reperitur, ut homo & asinus dicuntur vniuoce non lapsi, ergo nomen personae dicitur vniuoce de omnibus in quibus reperitur.

4 Sed istud non valet propter duo. Primum est, quia negatio non includitur in formali significato personae, licet enim ratione personae circuloquatur per esse indiuiduum vel incommunicabile, tamē neutrum significat, sed formaliter significat, hoc aliquid subsistens in intellectu naturali, ad quod bene sequitur quod sit indiuiduum & incommunicabile, quia vniuersalia quae sunt incommunicabilia secundum se non subsistunt. De nomine autem videndum est secundum illud quod per nomen formaliter importatur, & non secundum illud quod sequitur ad significatum.

5 Secundo, quia non verum est quod negatio dicatur vniuoce de omnibus, de quibus dicitur, nisi illud quod negatur vniuoce diceretur, quia ratio negationis sumitur ex affirmatione, sicut ratio priuationis ab habitu. Et ideo si predicata positiva & predicata affirmatiua non dicantur vniuoce de omnibus de quibus dicuntur, sequitur quod nec priuatiua, nec negatiua. Si enim vnum oppositorum dicatur multipliciter & reliquum, ut esse non canem dicitur æquiuoce sicut esse canem. Et Philo. 7. Metaph. distinguit multa nomina priuatiua tanquam multiplicia & non vniuoce dicta.

6 Ideo dicendum est aliter quod nomen personae vel est nomen rei, vel intentionis. Si sit nomen rei, sic dicendum est quod nomen personae non dicitur de Deo et de creaturis vniuoce, quod patet sic, absoluto & respectiuo nihil potest esse commune vniuoce dictum de eis essentialiter, sed si persona est nomen rei ipsa conuenit essentialiter absoluto, & respectiuo, in creaturis, & in diuinis, ergo hoc non potest esse vniuoce. Minor patet, quia in creaturis id quod est persona est absolutum, in diuinis verò est formaliter respectus, & si persona dicitur rem, dicit eam sicut indiuiduum vagum quod predicatur essentialiter de indiuiduis signatis, ut aliquis homo de Sorte & Platone, & sic erit de persona tam in diuinis quam in creaturis quod predicabitur per se & essentialiter de absoluto & respectu, & sic patet minor, Maior probatur, quia ei quod est secundum se forma-

liter & essentialiter res, & ei quod non est res nisi est quia rei, nullum reale potest conuenire vniuoce quia esse & hoc esse huius, non est vnus conceptus, sed absolutum est secundum se & formaliter res aliqua, & talis est conceptus cuiuslibet absoluti. Respectus autem non est res nisi quia est rei, & hoc est conceptus eius, ergo nullum nomen reale potest vtrique conuenire vniuoce. Adhuc minor huius rationis probatur, quod enim conceptus absoluti sit esse hoc formaliter de se clarum est. Sed quod respectus non dicatur res vel hoc, nisi quia est huius, vel rei, probatur sic. Illud cuius tota entitas & quidditas est formaliter esse ad aliud, non est nisi quia rei, quia purum esse ad aliud, non est nisi modus essendi vnus ad alterum, & in tantum deficit ab entitate quod quidam ponunt quod esse ad aliud non differt realiter à suo fundamento, nisi quia connotat extremum. Sed tota entitas & quidditas respectus, est esse ad aliud formaliter: ergo respectus non est res, nisi quia rei, & sic patet minor, & amplius patebit inferius. Sequitur ergo conclusio quod nullum nomen reale dicitur vniuoce de absoluto & respectu, nec per consequens nomen personae si sit nomen rei.

7 Si autem nomen personae sit nomen intentionis, sic videtur quod nomen personae dicatur vniuoce in Deo & in creaturis. Ad cuius intellectum sciendum est quod in rebus fundatur super rem iuxta proprietatem in ea reperitam, sicut supra hominem fundatur intentio speciei secundum quod consideramus quod homo potest predicari de pluribus numero differentibus, & intentionem suppositi vel personae fundamus super Sortem vel Platonem, quia est hoc aliquid subsistens in genere intellectualis naturae, necesse est ergo intentionem diuersificari secundum formalem diuersitatem rationis vel proprietatis iuxta quam in re fundatur: sicut si dicamus Deum esse speciem quia natura diuina nata est conuenire pluribus suppositis scilicet patri & filio & spiritui sancto: & hominem esse speciem quia natura humana nata est conuenire pluribus suppositis scilicet Sorti, Platoni, &c. non est hoc vniuoce, quia alia est vnitas naturae diuinae in pluribus suppositis de quibus dicitur, & alia est vnitas naturae humanae in suis suppositis. Prima enim vnitas est vnitas secundum rem. Sed secunda est vnitas solum secundum rationem, propter quod vnitas speciei in Deo respectu diuinarum personarum, & in homine respectu suppositorum non est vnitas rationis, nec per consequens ratio speciei, cum species sit vnus in multis & de multis dicta. Sed cum dicimus quod homo est species & albedo est species, nomen speciei videtur vtrique acceptum vniuoce, quia esse vnus in multis & de multis æquiuoce vtrique conuenit. Proprietas autem super quam fundatur intentio personae est esse hoc aliquid subsistens in intellectuali natura. Haec autem proprietas ut est fundamentum intentionis personae videtur consimiliter conuenire creaturis & diuinis suppositis, quia extra formalem rationem huius proprietatis ut est fundamentum intentionis est quod talis subsistens sit creata, vel increata, absoluta vel relativa, propter quod variatio secundum ista non variat illam proprietatem secundum id quod dicit formaliter, nec per consequens ut videtur variat intentionem fundatam super talem proprietatem quin reperiat vniuoce hic & ibi. Vnde quantum patet & filius & spiritus sanctus non habent vniuoce rationem suppositi respectu huius termini qui est Deus cum suppositis humanis respectu huius termini homo, quia alia communitas hic & ibi, ut supra dictum fuit, tamē respectu huius termini quae est res diuina relata subsistens idem est iudicium hinc & inde.

8 AD ARGUMENTUM in oppositum dicendum quod nomen personae si sit nomen rei dicitur analogice in Deo & in creaturis. Et conuenit Deo per prius quam creaturis quantum ad rem significatam, licet quantum ad impositionem factam à nobis prius sit nomen personae impositum creaturis quam Deo, & sic est in omnibus quae conueniunt proprie Deo & creaturis, quia quod ad illud quod significat prius Deo conueniunt, sed impositio facta est primo ex his quae videmus in creaturis. Si autem nomen personae sit nomen intentionis dicitur vniuoce, cum dicitur Sortes est persona vel suppositum ut statim dictum est.

9 ARGUMENTUM alterius partis posset con-
cedi ratione conclusionis quantum ad hoc quod nomen per-
sonae prout dicit rem non esse uniuocum in diuinis & in
creaturis, assumit tamen quod nihil est commune uniuocum
in his quae differunt, secundum genus generalissimum quod
est verum de rebus, sed non de intentionibus, quia inter
illa quae sunt in vno predicamento inuenitur similis ha-
bitudo ad fundandum secundas intentiones, sicut inter
illa quae sunt in alio predicamento ut dictum fuit de al-
bedine respectu huius & illius albedinis, & de homine
respectu huius & illius hominis, propter quod talibus con-
ueniunt intentiones vnius rationis, scilicet esse speciem,
& idem est de aliis intentionibus. Quaelibet etiam res di-
citur uniuoce intellecta, quia esse intellectum non dicit
circa obiectum rem, sed intentionem.

QVAESTIO SECVNDA.

Vtrum persona sit aliquid commune in diuinis.

Tho. 1. q. 30. ar. 4.

SECUNDO quaeritur, vtrum persona sit aliquid
commune in diuinis. Et videtur quod non, quia illud
quod de ratione sua est incommunicabile non potest esse
commune, sed de ratione personae est esse incommunicabile
ut patet ex eius definitione, ergo &c.

2 IN CONTRARIUM est quod dicit beatus
Augustinus, & habetur in littera.

3 RESPONSIO. Aliquid dicitur commune dupli-
citer, vno modo secundum rem, quando eadem res secun-
dum esse reale est in pluribus, & hoc modo sola essentia
diuina est in diuinis communis tribus personis, & spiratio
actiua est communis patri & filio. Et hoc modo persona non
est aliquid commune, aut quia non dicit rem sed intentio-
nem, ut quidam ponunt, aut quia si dicat rem, non dicit
tamen vnam rem secundum numerum tantum, sed sicut
indiuiduum vagum ut alii dicunt. Alio modo dicitur ali-
quid commune secundum rationem eo modo quo vni-
uersale est commune ad singularia sub ipso contenta, &
hoc modo persona est aliquid commune in diuinis, & non
solum persona, sed relatio, vtrumque enim dicitur de pluri-
bus non secundum aliquid vnum numero reperiunt in ip-
sis, sed sicut vniuersale de sub ipso contentis.

4 AD ARGUMENTUM dicendum quod res in-
communicabilis non potest esse communis, sed intentio
incommunicabilis bene potest esse communis, sicut dato
quod fortes non sit comunicabilis, tamen intentio in-
diuidui vel suppositi est pluribus communis, persona au-
tem non significat rem incommunicabilem, sed intentio-
nem incommunicabilitatis, Et ideo pluribus potest esse
communis.

5 VTRUM autem tres personae possint dici tres res.
Notandum quod ens & res idem penitus importat & de qui-
buscunque vnum predicatur & alterum, conuertuntur enim
in suppositis, & ideo quot modis dicitur vnum & alterum.
Ens autem dicitur de substantia & reliquis predicamentis,
per attributionem tamen ad substantiam quae est primum
& per se ens. Et eodem modo dicitur res. Ens etiam per
se sumptum sine determinatione (quatum est de commu-
ni vni loquentium) sumitur ratum pro ente per se, id est
pro substantia, licet forte de virtute sermonis esset semper
distinguentium. Pro aliis autem fiat secundum conditio-
nem determinationis adiunctae. Et idem est de nomine
rei. Cum igitur quaeritur, vtrum tres personae possint di-
ci tres res, dicendum quod secundum commune in modum
loquendi non debet dici quod sunt tres res, ne intelligantur
esse tres substantiae. De virtute autem sermonis esset
distinguentia propositio, quia si accipiantur res pro substan-
tia, falsa esset. Si pro relatione vel habente relationem, ve-
ra. Cum additione tamen semper concedendum tres per-
sonas esse tres res relationas.

DISTINCTIO XXVI.

Sententia huius distinctionis in generali
& speciali.

Nunc de proprietatibus personarum. Superius deter-
minauit Magister de essentia & personis. Hic deter-
minat de proprietatibus personarum quibus ad inuicem
personae distinguuntur. Et diuiditur in duas. Primo deter-
minat de proprietatibus quae sunt proprie personarum.

Secundo determinat de his quae appropriantur personis.
Secunda pars incipit in principio. 31. dist. ibi. Praeterea con-
siderari oportet. Prima diuiditur in duas. Primo deter-
minat de proprietatibus personalibus. Secundo de pro-
prietatibus quae non sunt personales dist. 23. ibi. Praeterea
considerari oportet. Prima in duas. Primo determinat de
proprietatibus personalibus secundum se. Secundo in con-
paratione ad personas. Secunda in principio. 27. dist. ibi.
Hic quaeri potest. Prima est praesentis lectionis. Et diuidi-
tur in duas. Primo determinat de hypostasi quae proprie-
tatibus subsistit sicut distinctum distinguenti. Secundo
determinat de ipsis proprietatibus quibus hypostases dis-
tinguuntur. Secunda ibi. Jam de proprietatibus. Haec se-
cunda diuiditur in tres. Primo enim proprietates enume-
rat. Secundo ostendit modum predicandi earum. Tercio
remouet quandam dubitationem. Secunda ibi. Quo-
circa sciendum. Tertia ibi. Hic quaeritur. Et haec vltima
diuiditur in quatuor. Primo mouet dubitationem circa
proprietatem filii. Secundo circa proprietatem spiri-
san. pro significato nominis doni. Tercio pro significato no-
minis spiritus sancti. Quarto excludit errorem. Secunda
ibi. Et dicitur spiritus sancti. Tertia ibi. Hic quaeri po-
test. Quarta ibi. Quidam tamen putauerunt. Haec est diui-
sio lectionis in generali.

1 IN SPECIALI vero sic procedit, & praemittit
primo quod nomine hypostasis si pro supposito subsistere ac-
cipiatur communiter in diuinis vtritur. Sed quia haeretici
accipiebant hypostasim pro essentia, catholici non liben-
ter utebantur hoc vocabulo in primitiua ecclesia. Postea
enumerat proprietates personales quae sunt gignere, gi-
gni, & procedere. Et ab istis accipiuntur nomina persona-
rum, vbi etiam dicit quod proprietates patris non est quod non sit
natus, id est, innascibilitas, sed generare, proprietates etiam
filii non est quod ipse non gignit, sed quod a patre generatur,
& proprietates spiritus sancti non est quod non sit natus, nec ge-
nuit, sed a patre & filio procedere, quibus proprietatibus
personae ad inuicem referuntur, quae aliis nominibus di-
cuntur paternitas, filiatio, & processio. Deinde ostendit
modum predicandi ipsarum proprietatum, & hoc quantum
ad tria. Primo quia non predicantur substantialiter sed re-
latiue. Secundo quia non predicantur accidentaliter. Tercio
quia non predicantur temporaliter sed ab eterno, quod
probat sic, Quod accidit & ex tempore inest, amitti po-
test, & mutari, in Deo autem nihil amissibile vel mutabi-
le esse potest. Postea obicit quod homines dicuntur esse
filii Dei, ergo esse filium vel natum non est proprium filio
Dei. Et respondet quod ipse nunquam fuit non filius, sicut homines
quandoque non fuerunt filii Dei sed filii irae. Nec quicquam
est in eo nisi filius quod non conuenit hominibus. Item
ipse est filius naturali generatione non adoptione ut cre-
atur, veritate non imitatione. Natiuitate non creatione,
quae omnia nobis non conueniunt, vbi etiam subdit quod ho-
mo est filius trinitatis causa creationis. Deinde subdit de
proprietate spiritus sancti quae est donum quod relatiue dicitur.
Spiritus enim sanctus donum dicitur ex naturali pro-
prietate, & ex modo suae processiois non sicut aliqua do-
na creata. Postea dicit quod nomen spiritus sancti relatiue di-
citur, sed non proprie conuenit aliis personis de quibus di-
citur distinctum. Secundum est quod cum dicitur de omnibus
personis non dicitur relatiue, sed secundum substantiam. Deinde
de excludit quandam obiectionem dicens quod non obstat quod
spiritus sanctus non habet correlatiua correspondentia, quia
multotiens non habet nomina determinata vtrique rela-
tiuum. Haec est sententia in speciali.

QVAESTIO PRIMA.

Vtrum omnes personae diuinae distinguantur
per relationes.

Tho. 1. p. q. 40. ar. 2.

Circa distinctionem istam primo quaeritur, vtrum om-
nes personae diuinae distinguantur per relationes. Et
videtur quod non, quia nulla forma distinguit nisi secun-
dum suum genus, sed persona, vel hypostasis importat in-
diuiduum in genere substantiae ergo quoad esse personae
le vel hypostaticum non fit distinctio per relationes.

Item prima distinctio debet fieri per prima entia, sed
K a distina